

Afsprakenbrief insulinepomp

Beste leerkracht en/of begeleider*,

Ons kind,, heeft diabetes type 1. Het is belangrijk dat ons kind op school goed begeleid wordt. In bijgaande documenten staat de belangrijkste informatie die u nodig heeft op school. We zullen deze informatie tijdens een persoonlijk gesprek aan u toelichten, eventueel in het bijzijn van onze diabetesverpleegkundige.

Het toedienen van insuline en het meten van bloedglucose zijn handelingen die na deskundige instructie door de ouders of diabeteszorgverlener door u mogen worden uitgevoerd. Graag leggen we een aantal afspraken met u vast.

Leerkrachten en ouders moeten beiden erop toe zien dat er voldoende deskundigheid is om te kunnen handelen. Dit kan onder meer worden bereikt door goed en regelmatig met elkaar te overleggen. Hierbij kan de kinderdiabetesverpleegkundige of het specialistisch kinderthuiszorgteam een belangrijke rol spelen.

Wij zijn ons ervan bewust dat wij het nodige van u vragen en wij willen u en de school graag bedanken voor uw inzet voor ons kind. Schroom niet om ons te bellen indien u vragen heeft. Bij noodsituaties zijn wij uiteraard altijd bereikbaar.

Handtekening ouders:

.....

Datum:

.....

Bijlagen

CONTACTGEGEVENS

Naam kind:

Klas:

Straatnaam + huisnummer:

Postcode + woonplaats:

Bij vragen of in geval van nood contact opnemen met:

Naam/namen ouder(s)/verzorger(s):

..... telefoonnummer:

..... telefoonnummer:

Indien ouder/verzorger niet bereikbaar is bellen met diabetesverpleegkundige, huisarts of kinderarts

Naam kinderarts:

..... telefoonnummer:

Naam (kinder)diabetesverpleegkundige:

..... telefoonnummer:

Een huisarts kan worden ingeschakeld in overleg met de ouders en de huisarts zelf om Glucagen® te komen spuiten. De huisarts verwijst voor de vervolgbehandeling door naar het diabetesteam.

Naam huisarts:

..... telefoonnummer:

Alarmnummer

of 112

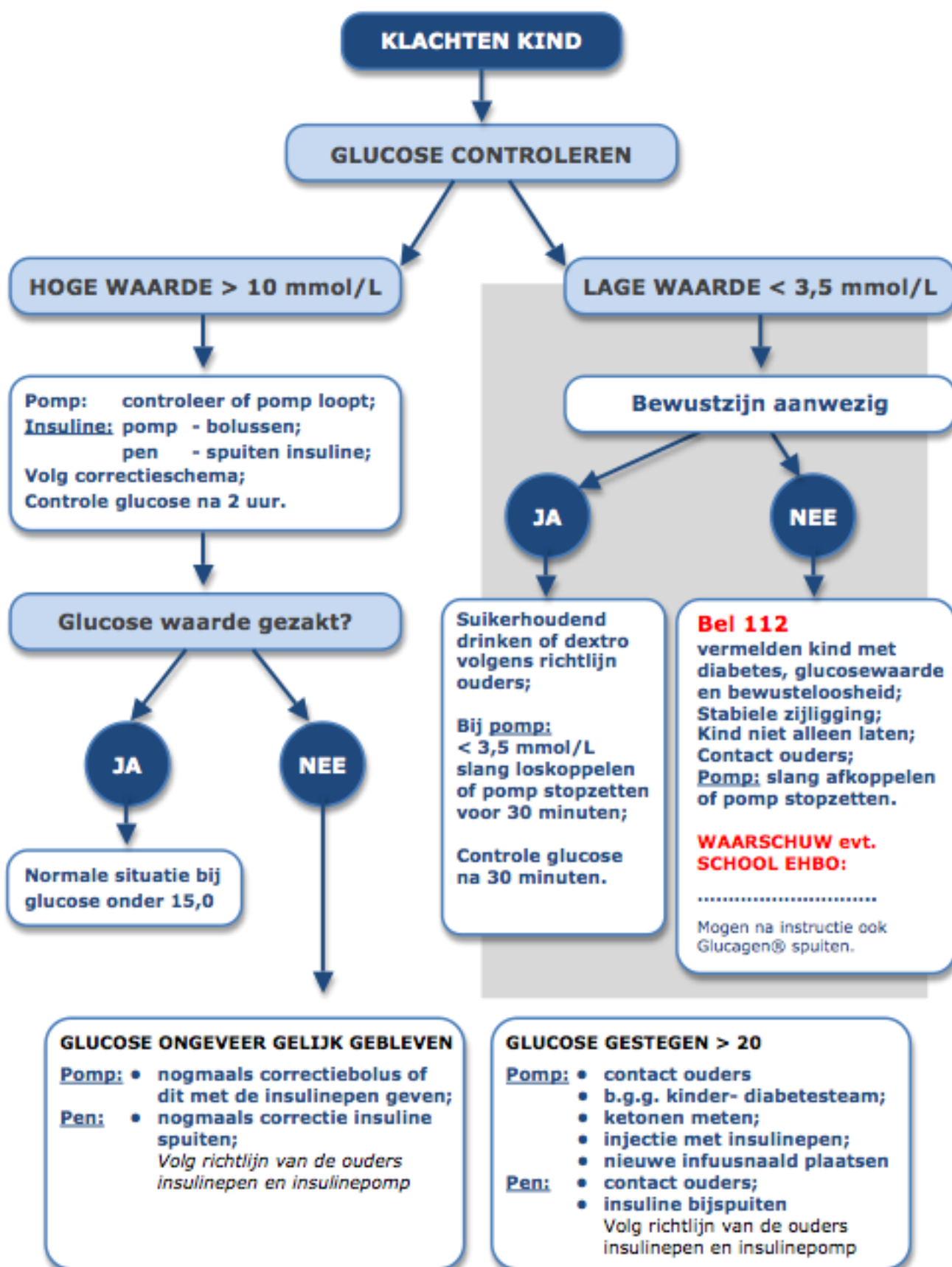

TIPS EN REGELS

- Ons kind moet altijd in de gelegenheid zijn om een vingerprik te doen (bloedglucose bepalen). Soms is het nodig dat u daarbij helpt of de meter afleest.
- Ons kind moet in de gelegenheid zijn om te eten of te drinken, ook tijdens de les.
- Het is belangrijk dat iedere leerkracht weet wat de verschijnselen van een hypo (te lage bloedglucose, lager dan 3,5 mmol/L) zijn en waar de dextrotabletten en het drinken om dit te behandelen, bewaard worden. Het is ook belangrijk dat deze producten meegaan naar de gymzaal, het zwembad, de sportdag, het schoolreisje enz.
- Het kan zijn dat de bloedglucose zo laag is, dat ons kind uw hulp nodig heeft. Indien ons kind buiten bewustzijn is, mag het niets meer eten of drinken. Bel in dit geval 112. U mag ook zelf een noodinjectie spuiten om het probleem op te lossen als u hiervoor geïnstrueerd bent.
- Indien nodig mag ons kind altijd naar huis bellen om advies te vragen.
- Het is belangrijk dat klasgenoten weten waarom ons kind moet prikken, insuline toedienen en soms zelfs eten en drinken tijdens de les.
- Mogelijk vragen wij u of u wilt leren om bloedglucose te prikken en insuline toe te dienen.
- Wij zorgen ervoor dat er altijd voldoende diabeteshulpmiddelen op school aanwezig zijn: bloedglucosemeter en teststrips en lancetten (priknaaldjes); dextro of waterlimonade; insulinepen met pennaaldjes; Glucagen® (noodspuit in oranje doosje).

SOS kaart kind met diabetes

INFORMATIE OVER DE BEHANDELING MET EEN INSULINEPOMP

De insuline wordt toegediend door middel van een insulinepomp. Dit is een klein apparaatje met een reservoir snelwerkende insuline. Door een klein infuussysteem met daaraan een klein plastic slangetje, ingebracht net onder de huid, komt de insuline in het lichaam. Dit kan op verschillende plaatsen in het lichaam; benen; billen en buik

Afgifte insuline

De insulinepomp geeft steeds kleine beetjes insuline af. De snelheid (het aantal eenheden/per uur) waarmee dit gebeurt, is per kind verschillend en wordt met het kinderdiabetesteam afgesproken. Deze continue toediening van insuline wordt de basaalstand genoemd. Naast deze basaalstand is er ook een bolusafgifte. Hierbij wordt een aantal eenheden insuline in een keer afgegeven. Deze wordt gebruikt voor het compenseren van de koolhydraten en het verlagen van een hoge bloedglucose. De bolus wordt door het kind of de ouders toegediend. Met de pomp is een nauwkeurige regulatie mogelijk. Door verschillende oorzaken kan de bloedglucose onregelmatig. Dit kunnen oorzaken zijn die te maken hebben met het kind zelf, bijvoorbeeld te veel of te weinig eten of meer of minder beweging. De oorzaak kan ook met een defect van de pomp of infuussysteem te maken hebben.

Streefwaarde

Er wordt gestreefd naar een bloedglucose tussen de 3,5 en 10,0 mmol/L. Wanneer een bloedglucose lager is dan 3,5 mmol/L noemen we dit een hypoglycemie (hypo), is deze boven de 10,0 mmol/L dan wordt gesproken over een hyperglycemie (hyper). In overleg met u, de ouders en eventueel de (kinder)diabetesverpleegkundige wordt gekeken in hoeverre het kind zelfstandig kan omgaan met de insulinepomp of welke hulp hier eventueel bij nodig is, bijvoorbeeld bij het geven van een bolus. Ouders doen hun best om de bloedglucose van hun kind zoveel mogelijk tussen de 3,5 en 10,0 mmol/L te regelen en proberen alarmen op de pomp te voorkomen. Desondanks kan het toch gebeuren dat het kind een te hoge of te lage bloedglucose heeft of dat er een defect optreedt aan de pomp. Ieder kind heeft eigen afgesproken streefwaarden die ingevuld kunnen worden. In groep 3 en 4 kan nog niet van de kinderen worden verwacht dat ze alle vaardigheden rondom de insulinepomp beheersen. Dit geldt ook voor kinderen die nog niet zo lang een insulinepomp hebben. Overleg met de ouders wat er van u verwacht wordt en wat het kind zelf al kan, eventueel onder toezicht van u.

Benodigde vaardigheden:

- bloedglucose meten en interpreteren
- insuline doseren via de pomp (bolus)
- of via de afstandsbediening ja/nee;
insulinetoevoer stoppen ja/nee
- afkoppelen pomp ja/nee
- De pomp staat wel/niet op de blokkade
- Bij pompprobleem met pen injecteren
(na overleg met ouders)

Extra leerpunten voor begeleiders:

- meterinstructie, dagboekje;
- pompinstructie;
- pompinstructie;
- pompinstructie;
- instructie deblokkade;
- peninstructie

ADVIEZEN BIJ EEN LAGE OF HOGE BLOEDGLUCOSE EN BIJZONDERE SITUATIES

ADVIES BIJ HYPO

Te lage bloedglucose < 3,5 mmol/L

- Het kind moet in de gelegenheid zijn iets te eten of drinken als hij of zij denkt een hypo te hebben.
- Als het kind een bloedglucosemeter bij zich heeft moet de bloedglucosewaarde worden bepaald. Afhankelijk van de leeftijd kan het kind dit zelf. Bij jonge kinderen is het soms nodig dat de leerkracht hierbij helpt. Als er geen bloedglucose geprikt kan worden: bij twijfel het kind altijd iets (met koolhydraten) laten eten of drinken.
- Het kind heeft (als het goed is) zelf dextrosetabletten en/of eten of drinken met koolhydraten bij zich. Dextrosetabletten werken direct en zorgen voor een snelle stijging van de bloedglucose. Is dit niet aanwezig dan kan gebruik gemaakt worden van de aanwezige voedingsmiddelen op school, bijvoorbeeld suiker of limonade.
 - dextrosetabletten of ml limonadesiroop
 - gram extra koolhydraten
 - pomp loskoppelen bij een bloedglucose mmol/L
 - pomp stopzetten (er blijft een alarm klinken tot hij weer aangezet wordt); koppel het infuussysteem los van de katheternaald in de huid door de aansluiting los te draaien of door een knijpbeweging los te trekken
 - als na 30 minuten geen verbetering optreedt (bloedglucose < mmol/L) voor bovenstaande handelingen nogmaals uit en bel de ouders
 - tijdens gym- of zwemles of andere lichamelijke activiteit het kind niet mee laten doen tot de hypo over is, om herhaling van een hypo te voorkomen
 - bloedglucose weer controleren na ongeveer 1 uur
 - Blijft de bloedglucose onder de 3,5 mmol/L: geef het kind opnieuw bovenstaande hoeveelheid dextrosetabletten of limonadesiroop.
 - Neem contact op met de ouders.
 - pomp weer aankoppelen/aanzetten bij een bloedglucose > 6 mmol/L
-

- Zodra het kind niet meer reageert op aanspreken en prikkels:
 - Pomp stoppen of infuusslang loskoppelen
 - In geen geval iets te eten of te drinken geven. De kans op verslikking is groot;
 - Leg het kind in stabiele zijligging en laat het kind niet alleen!
 - Neem contact op met de ouders.
 - Bel 112 en haal de Glucagen® (noodspuit in oranje doosje) alvast uit de koelkast. U mag ook zelf spuiten. Zet de pomp stop of koppel het infuussysteem los van de katheternaald in de huid door de aansluiting los te draaien of door een knijpbeweging los te trekken.
 - Neem contact op met de ouders.

ADVIES BIJ HYPER

Te hoge bloedglucose > 10,0 mmol/L

- Kan zelf wel/niet een extra bolus geven
- Een individueel correctieschema kan door de ouders worden gemaakt
- Weet wel/niet hoeveel eenheden insuline extra moeten worden gegeven bij een bloedglucose:
 - > 10,0 mmol/L namelijk eenheden
 - > 15,0 mmol/L namelijk eenheden
 - > 20,0 mmol/L namelijk eenheden en ouders bellen!
- Bij een bloedglucose > 15 mmol/L na twee uur weer bloedglucose controleren. Als deze weer boven de 15 mmol/l is dan:
 - Nogmaals een bolus geven en ouders bellen
 - Ouders bellen
 -
 - Controle bij het geven van een bolus is gewenst
 -
 - **Braken is ouders bellen** en de leerling naar huis laten brengen of op laten halen. Braken kan het symptoom zijn van een ernstige ontregeling. Dit moet thuis of soms in het ziekenhuis worden hersteld.

ADVIES BIJ GYM, ZWEMMEN OF ANDERE LICHAAMELIJKE ACTIVITEITEN

Als van tevoren geen bloedglucose wordt geprikt:

- Extra koolhydraten laten eten of drinken voor de activiteit:
namelijk:.....
- Pomp loskoppelen, bij zwemmen altijd
Het kind kan dit wel/niet zelf. De pomp kan gewoon aan blijven staan;
- Pomp niet loskoppelen;
- Bij het zwemmen is het extra belangrijk dat het kind extra heeft gegeten en wordt voorkomen dat het een hypo in het water krijgt. De voorkeur heeft het om een bloedglucose te prikken voor en na het zwemmen;
-

Als van tevoren wel een bloedglucose wordt geprikt:

Afhankelijk van de bloedglucose en de duur en intensiteit van de activiteit moet er een bolus gegeven worden of extra gegeten.

<u>Bloedglucose</u>	<u>Wat te doen?</u>
8,0 – 15,0 mmol/L	rustig laten sporten/zwemmen
Lager dan 6,0 KH laten eten en pomp wel/niet loskoppelen;
6,0 – 8,0 mmol/L KH laten eten en pomp wel/niet loskoppelen;
..... KH laten eten,EH bolus geven en pomp wel/niet loskoppelen;
> 15,0 mmol/L EH correctiebolus geven en pomp wel/niet loskoppelen;
> 20,0 mmol/L EH correctiebolus volgens schema en
> EH correctiebolus geven en het kind kan beter niet mee doen aan de activiteit totdat de bloedglucose is genormaliseerd.

-
-
-

ADVIES BIJ TUSSENDOORTJES EN TRAKTATIES

Adviezen bij tussendoortjes en/of overblijven op school

Er zijn verschillende mogelijkheden met de insulinepomp om de hoeveelheid insuline, die nodig is voor een tussendoortje, toe te dienen. Dit is onder meer afhankelijk of het kind zelf of de leerkracht een bolus kan toedienen. De adviezen voor het kind bij u in de klas zijn aangekruist en ingevuld.

- Eet een tussendoortje 15 – 20 gram koolhydraten en heeft hiervoor geen bolus nodig;
- Kan zelf wel/niet een bolus geven;
- Weet wel/niet hoeveel EH om 10.00 uur gegeven moeten worden, namelijk EH;
- Weet wel/niet hoeveel EH om 12.00 uur gegeven moeten worden, namelijk EH;
- Controle bij het geven van een bolus is gewenst;
- De pomp is zo ingesteld dat de hoeveelheid insuline die nodig is voor het tussendoortje automatisch wordt toegediend. Dit betekent dat het tussendoortje geheel opgegeten moet worden op een vast tijdstip;
- Op het tussendoortje staat met een sticker vermeld hoeveel EH er toegediend moeten worden;
-

Adviezen bij traktaties

- Kan zelf wel/niet een bolus geven;
- Kan zelf wel/niet uitrekenen hoeveel EH bij de traktatie gegeven moeten worden;
- Hulp bij het uitrekenen van de hoeveelheid te geven EH is gewenst;
- Krijgt EH per KH (koolhydraten);
- De pomp is zo ingesteld dat de hoeveelheid insuline die nodig is voor het tussendoortje automatisch wordt toegediend. Dit betekent dat het tussen-doortje geheel moet worden opgegeten of vervangen door een traktatie van ongeveer hetzelfde aantal koolhydraten; dit moet op een vast tijdstip!
- Het aantal koolhydraten van het tussendoortje is.....
-
-

Traktatielijst

Gemiddeld aantal koolhydraten (in grammen) per voedingsmiddel

Appel	14	Milky way	22
Augurk/uitjes	0	Mini mars, mini milky way	12
Banaan	18	M&M (zakje 50 gram)	35
Banketstaaf (25 gram)	11	M&M (10 stuks)	7
Biscuitje	4	Oliebol	20
Biscuitje (volkoren)	7	Pannenkoek	27
Bitterbal	5	Pinda's / Nootjes	0
Cake, 1 plak	13	Pepernoot	1
Chips (de helft van het gewicht)		Ranja, Roosvicee (per glas)	21
Chocoladekoekje	7	Rijstwafel	5
Chocoladereep (45 gram)	25	Rozijnen (per doosje)	7
Chocoprins	17	Schuimpje	4
Dextro (1 tablet)	3	Sinaasappel	13
Dropje (per stuk)	4	Smarties (zakje 10 gram)	7
Eierkoek	22	Snoepjes per 2 stuks	5
Evergreen (per stuk)	13	Spekkie	5
Kaas	0	Stroopwafel	20
Kitkat (1 staafje)	7	Suikervrij drinken(Diaran of light)	0
Komkommer	0	Suiker (per klontje of theelepel)	5
Lolly	14	Sultana (per stuk)	11
Mandarijntje	6	Taaitaai	12
Mars	41	Toffee	4